

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 De NPO vernieuwt na bezuinigingen

1 maximumscore 2

- de bindende functie 1
- Volgens Gerard Timmer is de NPO de enige plek waar bijna 15 miljoen Nederlanders 'samenkomen' / kennismaken van elkaars standpunten / luisteren naar elkaars verhalen / elkaar inspireren / van elkaar leren en dat kan bijdragen aan de onderlinge binding van mensen 1

2 maximumscore 2

- Bij een staatsomroep bepaalt de overheid (machthebber) de programmering en/of wat wordt uitgezonden 1
- In regel 9 noemt Gerard Timmer de NPO onafhankelijk. Een staatsomroep is afhankelijk van de overheid 1

3 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

a

- Het commerciële RTL Nederland heeft winstmaximalisatie als doel en de NPO heeft dat doel niet. De NPO streeft naar kwalitatief hoogwaardige programma's, kwalitatief hoogwaardige informatie en pluriformiteit ter ondersteuning van de democratie. Kwaliteitseisen zijn voor de commerciële een middel om hun winstdoel te realiseren terwijl de NPO zijn bestaansrecht verbindt aan zijn (niet commercieel gedefinieerde) maatschappelijk nut 2

b

- RTL Nederland richt de programma's van elk van zijn zenders op één afgebakende consumentengroep omdat een zender op die wijze aantrekkelijk is voor een bepaalde groep adverteerders. Dat is nodig voor de inkomsten van RTL.
Bij de profilering van Nederland 1, 2 en 3 is niet die gerichtheid op consumentengroepen te herkennen. Wel kun je zien dat gezocht is naar een indeling waarbij alle Nederlanders bediend kunnen worden en waarbij bovendien ook veel ruimte besteed wordt aan informatie, achtergronden en cultuur 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Wangedrag door wetenschappers

4 maximumscore 3

- witteboordencriminaliteit 1
- Witteboordencriminaliteit wordt vooral gepleegd door mensen uit de midden- en hogere milieus. Wetenschappers worden tot die milieus gerekend 1
- Witteboordencriminaliteit is niet goed zichtbaar / moeilijk op te sporen. Wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan door hoger opgeleiden en weinig mensen beschikken over voldoende tijd, kennis en inzicht om het onderzoek te controleren. Wetenschappelijk onderzoek wordt bovendien vaak in afzondering uitgevoerd. Daardoor is deze vorm van criminaliteit moeilijk op te sporen 1

5 maximumscore 2

Gevolgen van criminaliteit zijn in te delen in materiële en immateriële gevolgen.

- Voorbeelden van een materieel gevolg zijn: 1
  - Als een wetenschapper door zijn fraude onderzoeksgelden krijgt dan gaan die gelden daarmee niet naar een ander die daardoor inkomensschade lijdt.
  - Frauduleus onderzoek levert geen kennis op en is een vorm van geldverspilling.
  - Het wordt voor andere onderzoekers moeilijker om onderzoeksgelden te krijgen.
  - Er zijn kosten verbonden aan opsporing en berechting.
- Voorbeelden van een immaterieel gevolg zijn: 1
  - Verlies van vertrouwen in anderen, organisaties en de samenleving als geheel.
  - Het ontstaan van morele verontwaardiging.
  - Aantasting van het rechtsgevoel.
  - Verandering van opvattingen van goed en kwaad.
  - Ontstaan van negatieve beeldvorming ten aanzien van een bepaalde groep mensen, in dit geval de groep wetenschappers.

Vraag	Antwoord	Scores
	<p><i>Opmerking</i> <i>Voor alleen het noemen van ‘materiële en immateriële gevolgen’ wordt geen scorepunt gegeven. Alleen wanneer een juist voorbeeld van een dergelijk gevolg wordt gegeven, wordt 1 scorepunt toegekend.</i></p>	
6	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijvoorbeeld een van de volgende uitwerkingen: <ul style="list-style-type: none"> – De overweging dat ‘de heer Stapel zijn doctorstitel heeft ingeleverd’ kan bijvoorbeeld als volgt uitgewerkt worden: Inleveren van de doctorstitel is een zeer ernstige degradatie voor een onderzoeker en daardoor wordt de kans klein dat hij opnieuw dergelijke fouten zal gaan maken. – De overweging dat ‘hij heeft meegewerkt aan het onderzoek’ kan bijvoorbeeld als volgt uitgewerkt worden: Uit het feit dat hij heeft meegewerkt blijkt dat hij inziet dat hij fout was en dat inzicht kan hem behoeden voor het opnieuw maken van een dergelijke fout. • Uitleg: Relatieve theorieën rechtvaardigen een bepaalde afdoening met het oog op de toekomst. Een afdoening is goed als de veroordeelde door die afdoening niet zal recidiveren en dat lijkt men hier te kunnen verwachten 	<p>1</p> <p>1</p>
7	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeld van een juiste uitwerking is: De overweging dat ‘de heer Stapel reeds ingrijpende gevolgen van zijn handelen heeft ondervonden’ kan bijvoorbeeld uitgewerkt worden met: Gevolgen die ingrijpend zijn komen hard aan en daarmee is de straf in balans met de ernst van het gepleegde delict • Uitleg: Absolute theorieën zijn vergeldingstheorieën en rechtvaardigen een straf als volgt: Omdat misdaden moet de straf volgen. Dit delict is ernstig en daar passen maatregelen bij die ingrijpend zijn en hard aankomen 	<p>1</p> <p>1</p>
8	<p>maximumscore 1</p> <p>Dan had het OM de zaak aan de rechter voor moeten leggen en een vrijheidsstraf moeten eisen. Het OM had de zaak dan niet zelf af kunnen handelen.</p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <p>De conclusie (dat twee procent van de onderzoekers wel eens gegevens verzonnen, vervalst of veranderd heeft) is niet valide omdat dit percentage de uitkomst is van een zogenaamd zelfrapportage onderzoek. Van zelfrapportage als onderzoeksmethode is bekend dat er bij ernstige zaken vaak sprake is van onderrapportage. Derhalve kun je stellen dat de kans groot is dat de uitkomst niet overeenkomt met de werkelijkheid. Validiteit houdt in dat een onderzoek datgene meet wat gemeten moet worden.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 Misstanden in de champignonteelt

10 maximumscore 3

- De uitzending vervulde een waakhond-/controle-/onderzoeksfunctie 1
  - Voor het beschrijven van de politieke rol moet de kandidaat twee van de drie onderstaande gecursiveerde begrippen gebruiken: 2
- Voor de politiek vervulde het programma de rol van *poortwachter*.
Want door de uitzending kwam het onderwerp op de *politieke agenda*.
Er was dus sprake van *invoer*.

Opmerking

Wanneer maar één juist cursief relevant begrip is genoemd, 1 scorepunt toekennen.

11 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Doordat de media onafhankelijk zijn kunnen journalisten, zonder angst voor verlies van werk of inkomen, de misstanden in de champignonteelt aan de kaak stellen. Daardoor komt onrecht boven tafel. Dat kan vervolgens aangepakt worden en dat is belangrijk voor de rechtsstaat.

12 maximumscore 3

- In de Kamervraag is de controlerende taak van de Kamer te herkennen 1
- Asscher wordt aangesproken op de uitvoerende taak van de regering. De rechten van werknemers en de administratieve plichten van werkgevers zijn vastgelegd in wetgeving en zijn onderwerp van regeringsbeleid. Aan Asscher wordt een vraag gesteld over de problemen die hij op dat vlak tegenkomt en dat is onderdeel van het uitvoeren van beleid 2

13 maximumscore 3

Voorbeelden van actoren en machtsbronnen zijn (drie van de volgende):

- Werkgevers beschikken over de machtsbronnen: geld/bezit/vermogen; positie.
- De minister beschikt over: de wet / wettelijk gezag; rechten / formele bevoegdheden; kennis/deskundigheid; persoonlijkheid / charismatisch gezag; sleutelpositie bij overheid.
- De media beschikken over: kennis; sleutelpositie als het gaat om publicaties.
- De werknemers in de champignonteelt beschikken over: rechten; steun van de bevolking.
- De Kamer beschikt over: de wet; positie; bevoegdheid.

per juiste koppeling van een verschillende machtsbron aan een actor 1

Vraag	Antwoord	Scores
14	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het recht om vrij in andere lidstaten te mogen reizen/werken/wonen • Het recht op toegang tot de sociale zekerheid van andere landen 	<p style="text-align: right;">1 1</p>
15	maximumscore 6	
	<p>Voorbeeld van een goed antwoord is:</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce is te verenigen met de Christendemocratie. Uitleg: Het ideaal van de voorzitter is ‘maatschappelijk verantwoord’ ondernemen en dat past bij het Christendemocratische idee van de verantwoordelijke samenleving. 	
	<p>of</p>	
	<p>Uitleg: Het keurmerk is een initiatief van producenten / handelsbedrijven in samenwerking met werknemersorganisaties. Dit past bij het Christendemocratische idee dat samenwerking goed is / van gespreide verantwoordelijkheid.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce is te verenigen met de Sociaaldemocratie. Uitleg: Veel arbeidsmigranten vormen door gebrekkige kennis van de Nederlandse taal en regelgeving een kwetsbare groep. Een stichting die zich hardmaakt voor een ‘fair’ loon voor deze groep past bij het voor de sociaaldemocratie kenmerkende idee van solidariteit / dat bestaanszekerheid bevordert moet worden voor kwetsbare groepen in de samenleving. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce past minder goed bij het Liberalisme. Uitleg: Het keurmerk leidt tot extra regelgeving / ingrijpen in de markt en marktwerking / afgedwongen sociale regelgeving / overheidsbemoeienis onder meer door subsidie van provincies / besluitvorming niet door de vrije markt van individuele actoren maar door voortdurend gezamenlijk overleg van meerdere betrokkenen en belangenorganisaties. Dit past niet bij het kenmerkende idee van het Liberalisme dat gestreefd moet worden naar vrije marktwerking. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • voor het noemen van de drie politieke ideologieën met een juist kenmerkend idee (1 scorepunt per juiste combinatie) 	<p style="text-align: right;">3</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • voor het juist uitleggen (1 scorepunt per juiste combinatie van ideologie, kenmerkend idee en het keurmerk Fair Produce) 	<p style="text-align: right;">3</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Europees toezicht op nationale mediawetgeving

16 maximumscore 6

- De vrijheid van meningsuiting (artikel 7 van de Grondwet) is vastgesteld door de Nederlandse wetgever / het parlement in samenwerking met de regering 1
- Dit recht is bedoeld voor iedereen die zich in Nederland bevindt 1

Ook goed:

- De vrijheid van meningsuiting (artikel 10 van het EVRM) is vastgesteld door de Raad van Europa 1
- Dit recht is bedoeld voor de mensen die zich bevinden in de landen die vertegenwoordigd zijn in de Raad van Europa 1
- Het recht op informatie (artikel 10 van het EVRM) is vastgesteld door de Raad van Europa 1
- Dit recht is bedoeld voor de mensen die zich bevinden in de landen die vertegenwoordigd zijn in de Raad van Europa 1
- Het recht van onafhankelijkheid van een redactie (vastgelegd in het redactiestatuut) is het resultaat van onderhandelingen tussen werknemers en werkgevers bij nieuwsorganisaties 1
- Dit recht is bedoeld voor redacties 1

17 maximumscore 3

- De (economische) crisis is de omgevingsfactor en deze wordt genoemd in de regels 46-50 1

Voorbeeld van een juiste uitleg is:

- De crisis maakt concurrentieverhoudingen scherper waardoor bedrijfsresultaten voor mediabedrijven zwaarder gaan wegen. De baan zekerheid van journalisten neemt door de crisis af. Om hun werk te behouden kunnen ze geneigd zijn om zich meer te laten leiden door verkoopbaarheid van informatie (wat veel directies erg belangrijk vinden) dan door journalistieke criteria. Dit kan ten koste gaan van de integriteit van de nieuwsverschaffing en die zou beschermd moeten worden met de voorstellen 2

18 maximumscore 2

- De vraag past bij de beleidsvoorbereidende taak van de Europese Commissie 1
- Zij bereidt besluiten voor en daarbij past het dat ze zaken eerst onderzoekt 1

Vraag	Antwoord	Scores
19	<p>maximumscore 3</p> <p>Drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een beperkte wetgevende bevoegdheid op alle terreinen - het ontbreken van vergaande controlefuncties ten opzichte van de overige Europese organen - het EP heeft geen direct initiatiefrecht - er is een zwakke relatie met de achterban - de burgers van de lidstaten stemmen niet op kandidaten voor het parlement als geheel, maar op nationale kandidaten - de politieke strijdpunten bij de verkiezingen zijn in de praktijk nationale strijdpunten - niet het EP, maar de regeringen van de lidstaten dragen de leden van de Europese Commissie voor - het EP kan niet de individuele Commissarissen naar huis sturen <p>per juist voorbeeld</p>	1
20	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • De volgende twee eisen: <ul style="list-style-type: none"> - de landen moeten democratische instellingen hebben - de landen moeten een rechtsstaat zijn • Een argument dat past bij de eis over democratische instellingen houdt in dat onderzoeksjournalistiek een democratische functie heeft. Dit argument staat in de regels 32-33 • Een voorstel dat past bij de eis over de rechtsstaat houdt in dat bijvoorbeeld minimumnormen voor het recht op vrijheid van meningsuiting in de richtlijn moeten worden opgenomen. Dit voorstel staat in de regels 41-42 	1 1 1
21	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: De minister mag zich niet bemoeien met de inhoud van de programma's.</p>	
22	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Reclame in en sponsoring van nieuwsprogramma's is verboden.</p>	
23	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een evaluatieve vraag op grond van het gevraagde onderzoek zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met welke beleids optie kan de bestaansonzekerheid van journalisten door de EU het beste veiliggesteld worden? - Met welke middelen kan de EU het beste de mediavrijheid waarborgen? - Moet de EU de crisis aanpakken om de mediavrijheid te waarborgen of heeft ze ook andere mogelijkheden? 	

Vraag	Antwoord	Scores
24	maximumscore 4	
a	<ul style="list-style-type: none"> Betrouwbaarheid van bronnen gaat over de geloofwaardigheid, over de vraag of de bron gegevens kan opleveren die als feitelijk juist kunnen worden beschouwd. Dit wordt vastgesteld door onder andere te kijken naar waar de informatie vandaan komt, wie de informatie aanlevert, met welk doel informatie geleverd wordt, of feiten van meningen gescheiden zijn etc.	2
b	<ul style="list-style-type: none"> Betrouwbaarheid van een methode gaat over de mate waarin de gebruikte methode dezelfde uitkomsten geeft wanneer de methode een tweede keer gebruikt wordt. Door een onderzoek meermaals uit te voeren kan de betrouwbaarheid ervan worden vastgesteld	2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5 Boom is ho!

25 maximumscore 2

- Het betreft een ernstig strafbaar feit 1
- Dat valt af te leiden uit het gegeven dat de zaak dient voor de meervoudige kamer 1

26 maximumscore 2

Naast de schuldvraag oordeelt de rechter over een passende sanctie. De rechter kan in de strafmaat wel rekening houden met de emoties van de vrouw, bijvoorbeeld door een lagere straf te geven.

27 maximumscore 2

Twee van de volgende:

- De vraag of het feit bewezen is / of het strafbaar is / of alle bestanddelen uit de delictsomschrijving bewezen zijn / of er sprake is van een wetsovertreding.
- De vraag of het gedrag wederrechtelijk is / of er geen sprake is van een rechtvaardigingsgrond.
- De vraag of het feit aan de schuld van de dader te wijten is / of er geen beroep gedaan kan worden op een schulduitsluitingsgrond.

per juiste vraag 1

28 maximumscore 3

Een volledig antwoord bevat 9 antwoordelementen.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

	sanctie	soort sanctie	doel of functie van de sanctie
1	240 uur werkstraf	hoofdstraf	vergelding
2	twee maanden voorwaardelijk	hoofdstraf	speciale preventie
3	ontzegging rijbevoegdheid	bijkomende straf	beveiliging van de samenleving

voor elke drie correct geplaatste antwoordelementen 1

Opmerking

Ook andere doelen van straf kunnen correct zijn. Het maximale puntenaantal mag echter alleen maar gegeven worden als de drie genoemde doelen verschillend zijn en correct geplaatst zijn.

Bronvermeldingen

- tekst 1   naar: <http://www.publiekeomroep.nl/organisatie/pers/artikelen/ondanks-bezuinigingen-veel-nieuwe-programma's-bij-npo>, 29 augustus 2013
- tekst 2   naar: <http://www.telegraaf.nl/binnenland/article20826040.ece>, 31 oktober 2011
- tekst 3   naar: <http://www.om.nl/actueel/nieuws-persberichten/@161124/transactie/>, 28 juni 2013
- tekst 4   naar: Aafke Komter, Laakbare wetenschap, Over alledaagse verleidingen en normoverschrijding in de wetenschap, Mens & Maatschappij, december 2012, 87e jaargang nr. 4, pp. 415-436
- tekst 5   naar: <http://keuringsdienstvanwaarde.kro.nl/seizoenen/2012/afleveringen/> 20 december 2012/[verhalen_van_poolse_medewerkers_in_de_champignonteelt](http://keuringsdienstvanwaarde.kro.nl/seizoenen/2012/afleveringen/2012/verhalen_van_poolse_medewerkers_in_de_champignonteelt), 20 december 2012
- tekst 6   bron: Nieuwsbericht Rijksoverheid.nl, 28 december 2012,
<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw/nieuws/2012/12/28/asscher-wil-einde-aan-middeleeuwse-toestanden-champignonsector.html>
- tekst 7   naar: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/01/07/antwoorden-kamervragen-uitbuiting-champignonkwekerijen.html>, 7 januari 2013
- tekst 8   naar: <http://www.fairproduce.nl/index.asp?lang=nl&id=88>, juni 2013 (geraadpleegd laatste keer 14 oktober 2013)
- tekst 9   naar: REF: 20130520IPR08584, Persbericht Europees Parlement Plenaire vergadering Persbericht - Grondrechten / Cultuur – 21 mei 2013 - 13:40
- tekst 10   naar: Lars Kuipers, Opportuun 4, april 2013, p. 1